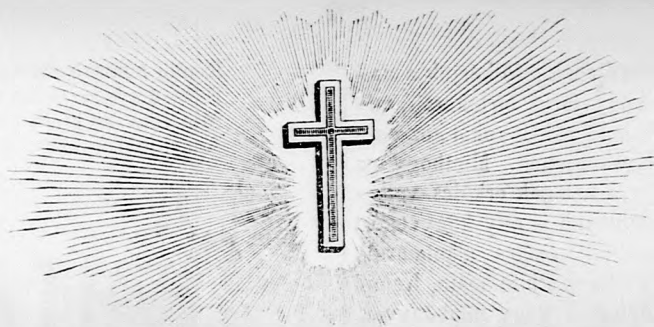

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó társulat ügynökénél — ezkorutca 6 szám, első emelet, s a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félfévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félfévre 1 ft. 20 kr. p. p. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” címezendők. (Pesten a központi papnöveldehen.)

KATHOLIKUS NÉPLAP.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

26.

Budapesten, június 23. 1852.

T. Olvasóinkhoz.

Minthogy az év első fele vége felé siet: fölkérjük t. olvasóinkat, hogy az előfizetést a „Katholikus Néplap”-ra megújítani, s az említett néplapot körükben is ajánlani méltóztassanak. A Katholikus Néplap iránya s alakja az eddigi marad. Az előfizetési díjt (1 frt 20 kr. p. p. a postán járátva, 1 frt p. p. pedig Buda-Pesten, házbahordással) elfogadja a jó s olcsó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatala. Pest, ezkorutca, 6. szám). Vidéken pedig előfizetni lehet minden cs. kir. postahivatalnál. A leveleket bérmentesíteni kérjük. Fertály évre vidékre nem lehet előfizetni.

Szerk.

Fölvívás a sz. Rochushoz címzett pesti kórházban alapítandó könyvtár ügyében.

A ki valaha súlyosabb betegségben sinlödött, kétség kívül tapasztalta, hogy milly nagy kín a munkaszerető emberre nézve azon tétlenség, melly őtet lekötve tartja addig, míg új erőre vergődik. Már az illy üdülőfélben levő beteg, más foglalkozás vagy szórakoztató olvasmány hiányában, mindig csak szánandó állapotjáról gondolkodik, neki busul, s így o-hajtott fölgógyulását önmaga akadályozza. Szintolly igaz az is, hogy minden nagyobb betegség a legtöbb emberre nézve új életszakaszt képez; s hogy a beteg, kiben a testi erő fogytával a szenvedélyek is lecsillapulnak, most inkább hajlandó mint bármikor önmagával, előbbi életével számot vetni, s fogékonyabb kellő oktatás elfogadására, s jámbor eltökélésekre. — Már a busongó betegre nézve kedvverítő olvasmány, fél orvosság; az önmagával meghasonlottra pedig egy, tiszta erkölcsöt és a vallás vigasztalásait hirdető

könyv hatalmas támaszszá, vezéresillaggá válik, melly őtet végrendeltetésének biztos kikötőjébe vezérli. Mind ezt figyelembe véve a jó s olcsó könyvkiadó-társulat t. választmánya, május hó 18-án tartott ülésében, méltóságos elnöke indítványára elhatározá: a sz. Rochushoz címzett pesti kórház számára egy ingyen-könyvtárt létrehozni, s e célra minden erre alkalmas társulati könyveiből, a katholikus Néplapokból példányokat, s ezen fölül 100 pforintot adni; továbbá nt. Májer István, a pesti elemi iskolák igazgatójából, nagyt. Kronperger Antal választmányi tagból s e lapok szerkesztőjéből álló bizottmányt kinevezni, melly az ügyben eljárjon. A bizottmány Pest városa nemes tanácsával ez emberbaráti ügyben értekeztvén, tőle nem csak méltányló elismerést, hanem teljes biztosítást is nyert az iránt, hogy a föllálitandó könyvtár az alapítók nemes szándéka szerint kezeltetni, s épségben tartatni fog. S ez az által éretik el, hogy a kórházban levő ápolónök utasításába betéteik, miszerint a nt. lelkész urtól átvett könyvek fölött szint ugy tartoznak örködni illető teremeikben, mint az intézet bármilly más ingóságai fölött. Minthogy azonban a sz. Rochushoz címzett kórház olly nagyszerű intézet, mellyben 40 teremben 5—600, az egész éven át pedig 6, egész 7 ezer beteg ápoltatik: annál is nagyobb bizodalommal kérjük föl a t. közönséget ez emberbaráti vállalat gyámolítására, minthogy az említett kórház nem is annyira városi, mint inkább országos kórház, mellyben a vidékről számosan Pestre sereglettek is ápoltatnak. Igy 185¹-ik katonai évben a sz. rochusi kórházban 6,156 beteg ápoltatott, kik közül csak 1,253 volt pesti születés. 3,655 volt Magyarhon különféle vidékeiről idejött, a többi pedig kultartományi volt. Fölkérjük tehát, kiválólag az ajtatos, erkölcsös munkák, imakönyvek szerzőit, kiadóit, miszerint műveikből, legyenek azok akár magyar, vagy német, vagy tót nyelven írva, a fönt kitett sz. célra példá-

nyokat ajándékozni kegyeskedjenek; fölkérjük a nagyobb vagy kisebb magán könyvtárak birtokosait, miszerint kettős vagy nélkülözhető példányokat, az említett célra följajánlani szíveskedjenek. Minthogy az alapító társulat leginkább is a betegek erkölcs-vallásos érzetére akar hatni: leginkább is olyan könyvekért esedezünk, melyek az említett célra alkalmasok, millyenek p. o. szalesi sz. Ferencz Philotheája, Kempti Tamás 4 könyve s más épületes vagy imakönyvek, mert a sz. rochusi plebános, nt. Mráz Mihály ur szavai szerint, ilyenekért esedeznek főképp a betegek is; de köszönettel fognak vétetni olyan könyvek is, melyek, de nem a vallásos érzet rovására, az elmét derítik. Szintugy köszönettel vétetnek pénzbeli adományok s, melyeken részint a könyvek fognak jól beköttetni, részint pedig olyan jó könyvek megvásároltatni, melyek ajándékba nem adnak. — E nemes vállalat első pártfogói között említjük nt. Gyarmathy János urat, somlyó-vásárhelyi plebánost, ki alig értesült ez ingyen-könyvtár tervéről, azonnal „Vallás-Barát” című s 12 kötetre terjedő munkájából minden beteg-teremre egy példányt, vagyis összesen 40 példányt nagylelkűen ajándékozott. Midőn a nagytiszteletű plebános ur által illy nemes példaadással megkezdett gyűjtést, mint alant, megnyitjuk; a t. közönséget ez emberbaráti vállalat pártolására ujjal fölkérjük. „A kisderek kenyeret kértek, és nincs, a ki szegne nekik!” (Jerem.) A bejött s vagy a Katholikus Néplap szerkesztőjéhez vagy pedig a sz. rochusi kórház lelkészéhez utasítandó kegyes adományokról, álljanak azok akár könyvből, akár pénzből, e lapokban lelkiismeretes számadás fog vétetni. — Májer István, pest-városi elemi tanodák igazgatója, Kronperger Antal, választmányi tag, Blümelhuber Ferencz, a Katholikus Néplap szerkesztője.

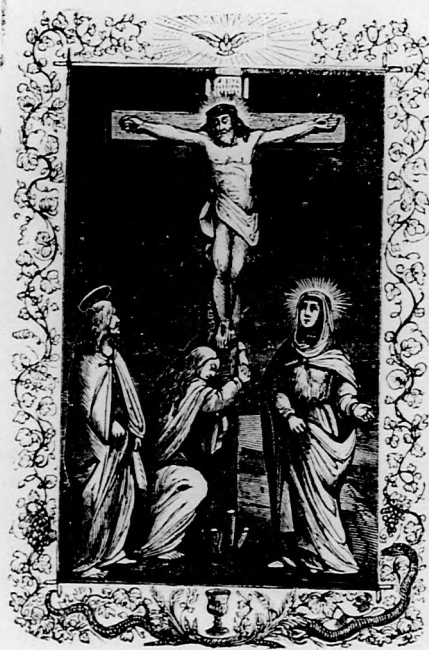
A kereszt! *)

A keresztnek hatalmas fája széles
Világra tárja fájdalomkezeit,
A merre csak embernek lába járhat,
Kereszt közelit mindenütt feléd.

Ezer komor ijesztő rémalakban
Hoz neked a kereszt keserveket:
Jó a betegség, szükség, üldözés, s a
Kereszt kardjához tartja szivedet.

*) E költemény, mely eredetileg német. Szentgróth nemes keblű grófnője kívánatára ültetett át a magyar irodalomba. Eltesse az ég Ura őt, a buzgó urhölgyet, ki magas rangjából is leereszkedik a magyar dalnok szerény ömlengéseire, ki a kényelmek között, melyeket kínál neki az élet, nem feledkezik meg a kereszttről sem. Adja Isten, hogy a kereszt, melyet ez életben nem látszik rettegni, ez élet után az ő számára is megnyissa az üdvnek ajtaját!

Repülj a merre szárnyaid vihetnek,
Előtted a kereszt fog állani,
Minél inkább ki akarád kerülni,
Annál jobban fogod szorítani.

A kereszt szenvedése ne ijesszen,
Hisz' Üdvözítőd azon szenvedett,
Hogy majd számodra e fa megteremje
Az édes mennyei örömeket.

De hogy a kereszt terhe úgy ne nyomjon,
Alakja annak tanítód lehet,
Mert megtanít enyhíteni szenvedésed'
S vigasztalással tölti szivedet.

A keresztben két fa van összekötve;
A hosszun van keresztül egy rövid,
És a kereszt azonnal elenyészik,
Ha nem fekszik keresztül a rövid.

Ez alak, jól jegyezd meg! azt jelenti:
Miért olyan nehéz a fájdalom
S mint tesz vigasztalásra szert a lélek,
Mellyet keservek gyötrő sulya nyom.

A hosszu fa az Isten akarátja —
Keresztül teszed akaratomat, —
Az hoz fájdalmat a keresztben, Isten
Végzése azért nyomja vállodat.

Ne állj azért ellent akarátának,
Érezvén a rád nehezült kezét,
Győzd békétüréssel le akaratom',
S nem ismerd szenvedést, keresztetket.

a ma
tett ö
gyar
daina
megs
vért
maig
tén
zott,
széd

volt?
ban,
gyob
gyalc
emlé
jötte
tegn
saság
magá
nyek
lansá
tudta
mell
latsá
is tö
melly
ger l
gozn
köve
tól s
seke
gott
szer
csak
bünd

S ha szívből azt akarod, a mit Isten,
Ha így meggyőzted egyszer magadat,
Ugy szenvedésedben békét találsz, és
Jézus malasztjában jutalmadat. . . .

Viseld Jézussal szenvedésedet hát,
Mig élsz, ne rettegj a keresztekét;
Ha végórája eljő életednek,
Azok nyitják neked meg az eget.

Talabér János.

Egy kis tapasztalás a pusztákon.

II.

Pusztaszer.

Kedves olvasó! Ismeretes-e előtted Pusztaszer, a magyarnak e szent emlékezetű pusztája? Itt eresztett önkarából egy medenczébe vért a hét dicső magyar vezér, itt esküdtek ők hűséget Árpádnak s utódainak mondván: „Foljon ki annak vére, ki esküjét megszegi!” s áldomásul a haza boldogságára kívák a vértelt medenczét. Itt kedves olvasó, e pusztán áll maig is azon csinos uri ház, mellynek szobáiban történetünk idejében huszonöt erőteljes legény szallónázott, s üritgette a boros kulacsokat; Márton atya beszéddel tartotta őket. Szöke Bandi is köztük volt.

Márton atya célját, és hogy ő is köztök miért volt? könnyű kitalálni. Ha egyet is, gondolá ő magában, ezen szegény legények közül jó utra téríthet, nagyobb öröme lesz mind neki, mind az iráskint az angyaloknak is, mint kilenczvenkilencz igazon. Mindig emlékezetében voltak Jézusnak azon szavai: „Nem jöttem hinni az igazakat, hanem a bűnösöket”; és a betegnek van orvosra szüksége. Márton pap minden társaságban, a maga utja és illendő módja szerint, tudta magát alkalmazni. Így történt: hogy a szegény legények őt megszerették. Az igaz, sokszor kelle méltatlanságot szenvednie e bárdolatlan csöcseléktől; de ő tudta, kikkel van dolga. Türt a térítési szent ügyért, melly szüntelen szemei előtt lebegett. Sok zajos mulatságaikat, habár e részben so' sem tartott velük, még is többször elnézte. Ismerte az emberi kedélyeket, mellyek, ha zajlanak, olyanok, mint a felzudult tenger hullámai; kár a dühösség perczében ellene dolgozni, mert közönségesen hajótörés az erőlködésnek következménye. Hagyni kell, míg kizajlott, s magától szépen lecsendesül: akkor lehet a további kitöréseket fékező eszközeinkhez nyulni. Hirtelen nem fogott térítési munkájához; előbb igyekezett a bűnösök szeretetét, vagy legalább bizalmát megnyerni: mert csak ez az egyedüli kulcs, mellyel az eltántorodott bűnös szívéhez férni lehet. Ha oktatta őket, nem száraz

leczkezéssel, melly inkább elkeserítette volna őket, hanem leereszkedő, atyai szívből ömlő és sokszor mulattató elbeszélésekkel tette azt. Illy elbeszélésekbe szötte azután a tanítást: mint az okos orvos a keserű port édességgel vegyítve nyeleti el a makacs beteggel.

De miért nem adta fel Márton kötelessége szerint azonnal a szegény legényeket, kérdezhetné talán olvasóm? Az igaz Márton is sokat törte eszét, mitévő legyen, adja-e fel őket a törvényhatóságnak, vagy ne? E kötelessége teljesítésének azonban sok akadályai voltak. A szegény legények ma itt, holnap ott tartózkodtak, bizonyos helyüket senki sem tudá. Azután jól tudta: ha hogy elárulja őket, bucsut kell vennie a pusztáktól, mert különben vége életével; s így annyi fáradságának szépen sarjadzó gyümölcse dugába dölne. A szegény legények főnökének nem csak 25 embere volt, kik mindenkor boszut álltak pajtásaik árulásán, melly ha még olly alattomba történt is, hogy honyem? elég az hozzá kitudták ők. És ezért ők mindenütt, ha bár kényszerűségből, szívesen látott vendégek voltak a puszták tanyáin. Volt az ur vagy pór, el nem árulta volna egy is őket; mert mindenki tudta: ha hogy egyet szól, holnap tanyája felgyujtva és kirabolva, élete pedig biztosságban so' sem lenne. Sajnos, de így volt! — Azután ha egy kettőt fel is akasztanak, a többit bezárják; kik mire kiszabadulnak, még rosszabbak, mint előbb voltak. Tudta Márton, milly sajnós tömlöczeink állapota. E helyek, hol javulni kellene a bűnösnek, még inkább iskoláji a gonoszoknak. Derest, korbácsot lehet látni ugyan, de keresztényi oktatást már ritkábban. Maguk a birák többnyire istentelen káromlásokkal vallatták a bűnöst. Már pedig a büntetéseknek nem csak kínzó, de orvosló szereknek is kellene lenni: mert nem csak azért büntetjük a vétkest, hogy a törvények értelmében rajta megboszuljuk kihágásait, hanem hogy a botlóit az által egyszersmind jobb utra vezéreljük. Százszor mondott és megirt igazság ez; de hogy miért nem okulunk? nem tudom.

Igy lévén a dolog; minthogy Mártonnak hatalmában nem állt büntetni, ő csak gyógyított. — Itt el nem titkolhatjuk azon örömünket, mit érzünk: midőn hallottuk, hogy a pesti börtönökben ez idén sz. gyakorlatok tartattak*) Ugy hisszük ezek hamarább fognak megtéríteni sok bűnöst, mint a pusztá verés. E-ként működött Márton is, felkereste a bűnösöket: és számtalan lelkeket megszabadított mind az ideig, mind az örökké való kárhozattól.

*) Fájdalommal rontjuk meg a t. író örömét, tudatván: hogy illy lelki gyakorlatok Pesten is csak jámbor ohajtás. Tudtunk szerint Graeczben tartattak ilyenek. Szerk.

III.

A b o c s á n a t.

1848-dik évi Nagypéntek volt. E nap az, melyen édes Üdvözítőnk a keresztfán meghala : hogy mi az örök életre feltámadhassunk. Ha szülünk, jóltevőnk vagy barátunkat kiszólitja ez árnyékvilágból a kérelhetlen halál, s ha a forduló évvel szerettünk halála napja ismét előjön : nemde szomorúság lepi el szívünket, s visszaemlékezünk szeretett halottunkra? „ma évnepja, hogy elhunyt” szoktuk mondani. Kimegyünk a temetőre, koszorút kötünk keresztére, virágot hintünk sírjára, könnyeinkkel áztatjuk azt — s imádkozunk. — És ime a világ-Megváltó halálának évnepja! és a nép a helyett, hogy imádkoznék, tomboló öröm közt muzsikaszóval jár az utcákon mint részeg, egész torokkal kiáltozva, „éljen a szabadság!” Majd hihetetlen és mégis sok helyütt megtörtént. A jobbérzésű sohatozott, elkiserítette őt azon tudat : hogy a hol a hit szentsége lábbal tapodtatik, nem lehet ott szabadság! Félt, hogy az öröm nagy szomorúságra fog változni. Bezzeg nem sokára meg is gyűlt a magyarnak baja; jól megsíratta a nagybőjti tánczot. Ekkor megemlékeztek a szegény legényekről, s elhatározottak : közbocsánatot adni nekik, ha magukat megjavítják. Ezen határozatot az előbbeni cikkben érintett uri lakban tudták meg a szegény legények. Márton vitte meg nekik s örömtől dagadozó kebelével váltak el tőle a jobbulást ígéro bünösök.

Ezerenkint tódult a nép alföld egyik város piaczára; mindegyik akarta látni a megtért bünösöket. Jött a 150 lovashól álló csapat, komoly méltósággal előttük az uri ház gazdája, köztük Szöke Bandi is. . . Elhangzott a bocsánat. . . S Márton így szóla hozzájuk : „Atyámfiak! bocsánatot nyertetek, de csak embertől; el vannak engedve, de csak az emberi büntetések : mit ér ez, ha lelketek bünös marad? az örök büntetést el nem kerülenditek. Térjete meg azért igazán, tegyete büneitekért eleget a penitencziatartás szentsége által töredelmesen, tiszta szívből : s akkor Isten is elengedi büneiteket”. Voltak, kik Márton szavára hallgatva meggyóntak, s jobbulást ígérve, azt meg is tartották. Azonban sajnós! voltak köztük olyanok is, kik el nem hagyhatván rossz szokásaikat : lettek a kik voltak.

A szívből megtért bünösök közt volt Szöke Bandi is. Haza ment : élt és él mai napig is mint békés, dolgozó és becsületes polgárja hazánknak; ki nem eléggé tudja hálalni Isten gondviselését, mellyel Márton atyát a pusztára küldve, általa jó utra térítettett. Örizzékedik ám a korcsmától, még jobban az italtól. . . .

* * *

En e történethez csak ennyit teszek hozzá :
M i s s i ó t a puszták fiainak!

Berecz Imre.

A j ó p á s z t o r.

Bizonyos vándor távol vidékről hazájába térendő, az est-szürkület beálltával roppant kiterjedésű erdőhöz ért; állomásul biztos menhelyet nem lelvén, a sötét éj fátyolával leplezett ismeretlen helyen utját folytatandó, neki indult a rémület és borzadást előidéző sűrűnek. Bátoratlan léptekkel alig haladott egy kissé előre, összetalálkozék egy öreg juh-pásztorral, kit azonnal megkéré, hogy igazítsa utba. Oh, mondá ez, nem olly könnyű itt valakit utba igazítani! Az erdő keresztül kasul van szegdelve járt ösvénnyel, sokfelé elágoznak, egymáshoz hasonlítanak, s egyet kivéve, a többi mind a tátongó mélységbe viszen.

Ugyan micsoda mélységbe? kérdé meghökkenve a vándor. — Bizony csak abba, megjegyzí a pásztor, melly az egész erdőt köröskörül bekeríti. Aztán azért sem biztos itt a járaskelés, mert tanyája az uton álló gonoszok és ragadozó vad állatoknak. Főleg nagy pusztitást okoz egy óriási kígyó; alig mulik el nap, mellyen az emberfia olly szerencsétleneknek összeroncsolt tetemire nem bukkannék, kik eme mérges kígyó prédájául estek. Még az is járul mindezen bajokhoz, hogy épen ezen az erdőn kell átmennie, ki oda kíván eljutni, a hová te igyekezel. — Eme vészteljes ut elejére magam szoktam kiülni, irgalom- s könyörületből, hogy az ezen átmenőket ovatosokká tegyem; helyel közzel a mások jóléteért hön dobogó keblű fiaim állanak résen, fölügyelőkül. Ha tehát tetszeni fog, ezennel ajánlom magam és fiaim szolgálatai készségét, s melléd állhatok kalauzul.

A nyílt külsejű jó öregnek bizalomgerjesztő s őszinte igazságot tanusító szavai annyira meghatották a vándor kebelét, hogy épenséggel nem vonakodék elfogadni az ajánlott pártfogolást. Azokért a pásztor egyik kezében égő lámpát tartva, másikkal átkarolá az idegent, és utnak indulának. Miután jó darab földet bejártak, a fáradság terhe alatt roskadozó vándort biztatá vezetője, hogy test súlyával nehezédjék ő reá, ki is istápjára düleszkedve, tovább folytatá megkezdett utját, hogy kitüzött célját megközelítse. A lámpa fénye haloványulni kezdvén, a megrémült vándor bámulólag tudakolá : Mit teendünk, ha az olaj kifogytával majd a lámpa el talál alunni? Légy nyugodt, mondá az öreg, semmit se félj, mindjárt fölkeljük fiaim egyikét, ő majd olajjal ellátandja a lámpát. Ugy is lön. Csekély távolságra fáklya világította köfalú kis hajlékra találtak, melly egyszerűen álla az ut mentében. A pásztor ismeretes szavára megnyílt legottan az ajtó, bemenvén a vándor, leültették s megpihenni mintegy

kénysz
vezetőj
ségesel
dig meA
erdő re
bitor ö
minő n
fiai : n
gető m
pa mor
itt van
a mély
Aztán
lábbadM
dor. A
elgond
ben az
megve
ide s t
dat, n
viszen.
Te ped
elfogad
keny h
czélodS
dozó sz
lamát,
fog ról
don, fo
körébeE
az üdv
vebb is
szörny
azok,
sát hán
dácsol
jóra in
gök sz
rén sz
tendik.F
géhez
már k
szabó,
löle, s
s a t.;

kényszerítették. Kipihenés után ismét utra kelt, és új vezetője bizonyos helyeken megállapodék vele, a szükségességekkel ellátta, s az egész éjszakának idején mindig menének.

A vándor éppen akkor menekült ki a veszélyes erdő rengetegéből, mikor a piros orczáju hajnalnak bíbor öléből fölkel a nap. Még csak most látá igazán, minő nagy szolgálattal viseltetik iránta a pásztor és fiai: mert ekkor tűnt szemébe az elnyeléssel fenyegető mélység, mellynek üregében az erdei patak tompa morajjal gyorsítá előre vizét. Ime, mondá a kalauz, itt van az örvény, miről atyám csak imint szolt; ennek a mélységét nem tudni, mert folyvást sűrű köd borítja. Aztán megilletődötten nagyot fohászokodék és könybelábadtak szemei.

Mi bajod, mért sírsz? kérdi résztvevőleg a vándor. Az pedig felelé: Hogy is ne volnék szomorú, ha elgondolom, milly sokan lelik sirjokat ezen mélységben azok közül, a kik jóra intő tanácsunkat negéddel megvetik, s minden aggodalmat félretéve nyakrafőre ide s tova baragnolnak, és nem ismervén a bűrüt, hidat, melly az erdőt övedző mélységen biztosan átvíszén, hanyathomlok a tátongó mélységbe rohannak. Te pedig jámbor utas, ki barátilag nyújtott jobbatat elfogadni sziveskedél, lépj bátran az előttd levő keskeny hidra, azon túl már elég világos van, ohajtott célodhoz eljuthatsz.

S a vándor hálaadatos keble meleg tűzének áradozó szavaival megköszönvén kalauzának szives hajlamát, ünnepélyes fogadással igéré, hogy jövőben sem fog róla megfélekedni. Szerencsésen, átkelvén a hidon, folytatá útját, s rövid nap alatt szeretett családjá körébe eljutott.

Ezen beszély tárgyazza a hitbeli tanítást, melly az üdvözítő hithez ragaszkodásra ösztönöz és a bővebb ismeretszükségét; egyszersmind előtűkrözi, milly szörnyen meglakolnak balgatag főnhéjjázásukért mind azok, kik a hit világánál föleszmélt bölcsék utmutatását hányavetileg elmellözik, s az élet röggös utain bukdácsolnak. Ellenben pedig azok, kik a nemes keblűek jóra intő szavai után bizalomteljesen indulva, tehetségek szerint beteljesitik kötelességeiket, a világ tengerén széthányatott életsajkjukat biztos révparton kikötendik.

F á b i á n A m b r u s.

Egyszerű, de üdvös megpirítás.

Hol? nem mondom meg; mikor? a dolog lényegéhez nem tartozik: de hogy volt két jó barát, arról már kezeskedem. E jó barátok egyike, mesterségére szabó, ügyességére nézve pedig bár mi is kikerült belőle, szükség idejében helyettes-notarius, iskolamester s a t.; a honnét is az egész faluban csak „könyves-

szabó“-nak czimeztetett. Másika molnár volt, de valaha három diák-iskolát egészen rosszul, a negyedikből pedig valamit tanult; miért is a faluban neve „tátos-molnár“ volt. Az elsőnek ügyességét keresztényileg áhíthatos magaviselete emelé; a másik csonkatudományát egy kis rozsz, vagy gyengédebben, büszke lélek nevelé. — E két barát egyszer — mert majd elfelejtem mondani, szőlő-szomszédok is voltak — vasárnapi délelőtt a szőlőben találkozván, miután egy ideig a mult termés mostohasága, s a jövődő alapos reményéről; a sok hernyóról s így a közhangulag következtetett gyümölcstelen évről szokásosan értekeztek: a molnár más beszéd-fonalat vett föl, s célzással így szól barátjának: „de ugyan hol volt édes szomszéd ur, hogy illy későn érkezett, hisz mindjárt dél lesz, meg sem tekintheti jól birtokocskáját?“ — Ez rá néz, s egész nyugodtan ekkép felelé: „hát biz én szomszéd uram ott voltam, hol minden jóra való keresztény ember megszokott jelenni — a templomban, mise s predikációra“ . . . Erre egy rövid szünet állott be, mit azonban az imént felelt illykép szakasztott meg: „bizony szomszéd ur, igen kár, hogy szinte meg nem jelent a mai predikáczió; meghallotta volna legalább hogy: mik egy kereszténynek kötelességei?“ — Hígye meg barátom olly gyönyörűen beszélte el tisztelendő urunk, mintha csak valamelyik apostol szolt volna. „ . . . Eh! — itt egyszerre közbe vág a másik — eh! mit nekem? tudom én kötelességeimet nála nélkül is; ha erről beszélt, bizony nem bánom, hogy ez idő alatt faimat hernyóztam . . . „ — Erre azonban a leleményes eszü szabó így szólítja meg: „hát csakugyan tudja általánosán édes szomszéd ur keresztényi kötelességeit . . . ? ugyan mondja meg hát, mit kell tennie éppen most, e perczben? . . . “ A molnár e meglepő kérdésre megzavarodtan, mélyen hallgatott; amaz pedig mintegy sajnálkozva így szolt: „No lássa barátom, ilyen a fenhéjjázó eszü ember! ha nem kérdezik mindent tud, de ha felelni kell, semmit sem. Hát lássa szomszédom: most imádkozni kell mert a közel fekvő szőlőkben éppen a déli-harangszó hangzott és zugott“. — Ezen elmés, bár egyszerű megpirítás olly üdvös volt a molnárra nézve, hogy azóta nem csak a miséről nem marad el, de predikációra is szorgalmatosan eljár.

L a k a t o s P á l.

Nyilt levél.

Bécs, jun. 10. Van az embereknek egy osztálya, melly habár sokaktól kevésbbe vétetik is; méltó a legnagyobb figyelemre; és ez a mesterlegények osztálya; belőlük családtyák honpolgárok lesznek s a társadalom üdvére vagy kárára jelentékeny befolyást gyakorlandanak; vagy ki nem látja be, hogy a

mesterlegények, ha a távol tartományból, tékozló fiuként, vallásosságuk vesztével lélekből és testben az erkölcsi romlottság által elsatnyulva térnek vissza hazájukba, a magukkal hozott hitetlenség mérgét tovább terjesztik nejök, gyermekeik- s egyéb embertársaikra, kikkel érintkezésbe jönnek és így a társadalom romlását siettetik? És ha ez így van: aggodalommal tekinthetünk, ha csak a bajon segítve nem lesz, a társadalom jövőjének sorsára, mert a ki csak kevéssé is körül tekint, meggyőződhetik a mesterlegények legnagyobb részének vallástalanságáról, melly bennök, kivált nagyobb városokban iszonyu pusztítást tesz. Hanem mégis egy két nap óta e néposztályt jobban számom és helyzetem nagyobb aggodalommal tölt el, mint valaha; mert bajait bővebben tanultam ismerni. Ugyanis: jun. 8-án a bécsi Szeverin-egylet közgyűlést tartott, mellyen magam is jelen lenni szerencés voltam. Az elnök nt. Kolping urat, egy kölni papot, mint vendéget és a némethoni mesterlegény-egyletek alapítóját bemutatta a tagoknak. Kolping ur aztán egy beszédet tartott mintegy másfél óráig, mellyet a jelen voltak nagy érdekléssel hallgattak a bánat- és szánakozásnak, majd ismét a remény- és örömmel érzelmei közt, a mint a szónok azokat szívből szakadt szavaival a szívekben fölindította. Kolping maga is egykor mesterlegény volt, e néposztály sebeit látta, sőt önmagában érezte, azért tudja azt úgy szólni s szebb jövőjét oly kitartó lelkesültséggel munkálni. Ő úgy beszélt a mesterlegények sorsáról, hogy el kellett hinni fölfordított tapasztalásainak, miszerint e néposztály a legszánandóbb; mert siralmas helyzetének többnyire nem önmaga főoka, mindenkitől el van hagyatva, s a csábítások viharai csaknem ellenállhatlan erővel ragadják a veszélybe.

De mi az oka, hogy a mesterlegények a romlás annyi veszélyeinek kitétetvük? Azt nem kell csudálni. Az ember társas életre van teremtve, s minden kebeltől elszigetelve nem élhet, a mesterlegénynek is van szíve, mellyet hol öröm, hol bánat fog el, neki is kell rokon kebleket keresni, hogy velök bizalmasan közölhesse érzelmeit; de szülői, rokonai távol vannak tőle, neki nincs családi élete, mesterét és asszonyát, mint hajdan a jámbor keresztények közt volt, szülői vagy gondviselői gyanánt nem tekintheti, nem közelkedhet bizalmasan hozzájuk, mesterével többnyire csak a fizetés napján találkozik, gazdaasszonya konyháján számára nem főznek, ő a háznál csak oly idegen, mint egy napszámos, nem tartozik a családhoz s azért ha munkáját bevégezte, elmenne valahová, hol egy kis fölvidulást találna; de mindenütt idegen, csak az egy koresma az, hová joga van bemenni, s hol, legalább még pénze tart, szívesen látják. Vagy a templomba menjen? Igaz, hogy árva szíve a templomban sok vigasztalást találna, ha ismerné e vigasztalások

forrását, ha volna hite az Oltári-szentségben rejlő Jézus iránt, a sz. mtseáldozat és szentek egyességéről s a t., akkor a nélkülözött családi életet itt föltalálna, itt volna egy isteni szív, mellyel közölhetné bajait, s mellyel a kegyelem által egyesülve nyugtot találna; itt találkoznék rokon keblekkel keresztény felebarátjaiban s velük az Istent egy szívvvel lélekkel dicsérve nem éreznék többé, hogy mindenkitől elhagyatva van a világon. De fájdalom! a szegény mesterlegény nem tanulta ismerni az ily örömeiket, s azért lesz az aljas örömeik áldozatja. Hogy is tanulhatta volna? Szülőitől hamar elszakadt, inas lett s ott ha imádkozni akart, kinevezték, munka közben a már megromlott legényektől sok roszt hallott és látott; csuda-e, ha mire fölszabadul, többnyire a vallás édes igájától is fölszabadítja magát és mint legény várva várt függetlenségét veszélyes kicsapongásokra használja. A rosza csak nem ragadtatik, a jóra senki sem figyelmezteti, mestere nem törődik vele, csak neki dolgozzon; társai szinte romlottak, senki sem nyújt segédkezet, hogy ötlet az erkölcsi romlás örvényéiől visszatartaná, az egy édes anyát kivéve, ki ha még él, a távolban érette imádkozik. Minden mesterlegényt, ki nagyobb városba szándékozik menni, szívének aggodalmával kísérhetünk, mert nagy Isten kegyelme, ha annak bűnveszélyeiből megőrzött ártatlansággal tér vissza.

Oh ki ne ohajtáná, hogy a koresmán kívül volna egy más hely is, hová szabad óráiban elmehetne, hol romlatlan s rokon szívé társakkal találkozhatnék, hol értelmes emberbarátoktól jó tanácsokat hallhatna, istenes életre buzdítatnék s örömet ártatlan mulatságokban keresné, hol a fiatal embernek különben becsületes szíve el ne romlanék, sőt nemesbülne s így egykor visszatérve, saját körében jól kimivelt polgár és családanya lehetne?! És ime épen nt. Kolping ur az, ki Isten kegyelmével ezen ohajtás valóításán bő áldással működik, ő az, ki először Kölnben, azután Német-hon egyéb városaiban fölszólitotta a mesterlegényeket, hogy meggondolván jövőjüket, lépjenek ki a nyomoruság iszapjából, mellybe sülyedvük, álljanak társulatokba s legalább ünnep- s vasárnapokon egy erre szánt teremben összegyűlve fölvidulásokat tisztább és hasznosabb örömeik közt keresnek. És mennyi nemes szív találkozik e néposztályban, kitűnik a buzgóságából, mellyel e fölszólitást fogadták, s még most is fogadják, s noha kevés ideje, hogy e szózat a sötét műhelyekbe elhatott, már is öt ezer tagot számlál Németország néhány városaiban a mesterlegények egylete. Itt Bécsben egy külvárosban egy szózatra 36 beiratta magát. Ezen egylet szerkezetét majd máskor közöljük; addig is a szent ügyet ajánlom minden keresztény imádságába, hogy adjon az Ur áldást ezen új vállalatra, hogy a szegény szülőknél ne kelljen annyira aggódni távol levő gyermekeikről, ha ezek a

nagy
menté
ben m

va oh
életre
ismét
Kun s
vévé a
főpász

órákor
nmélt.
kineve
igen m
világi
sorozat
ujonna
közep
pélyes
kal zs
háza i
csinosi
után f
kulcsa
dezése
borulv
ember
imádsá
olvasta
tétről
megyé
fiui hó
mélt. C
talani
mek b
ság ne
jeléül
sek ő
a szós
postoli
ház, m
nyánk
fejéhe
vasárn
és Olt
szesül
Asszon
ő nmlg

nagy városok csábjai elölhitők és erkölcsiségük megmentésére a megalakulandó mesterlegény-egyletekben menedékhelyet találhatnak.

Sz. F.

Katholikus hitélet.

LXXI.

Kalocsa, június 16-án. Elérkezett, mit ohajtva ohajtánk. Árva megyénk örömnappja felderült. Jobb életre szenderült atyánk helyett az isteni gondviselés ismét megvigasztalt bennünket atyával, nagyméltóságú Kunszt József kegyelmes érsekünkben, ki tegnap vevé át ünnepélyes szertartás közt a lelkeink feletti főpásztori gondoskodást.

A nagy harang ünnepies hangja már reggeli 4 órakor hirdeté a nagy ünnepélyességet, s $\frac{1}{4}$ 9-re ő nmélt. érseki lakából a rozsnyói, fehérvári. és kegy. kinevezett kassai püspök ő méltóságuktól környezve, igen nagy számu, minden rangu, vidéki és megyei, világi és szerzetes papság által egyházi menettel, a két sorozatba állított, s zöld ágakat tartott iskolai ifjuság s ujonnan nyert főpásztort látni sovárgó számos hívek közepette, mennyezet alatt teljes fényű egyházi ünnepélyességgel vezetették a minden rendű- és ranguakkal zsufolva tömött, s érsek ő nméltóságának Isten háza iránti kegyeletes bőkezűségéből pompásan kicsinosított székes-egyházba. Itt rövid alkalmi beszéd után főpásztori hatalmának jeléül átvevén a templom kulcsait, sz. Ambrusféle hálaadó egyházi ének zengedezése közt a templom szentélyébe vezetették, hol leborulva imádtá az Oltári-szentségben elrejtett Istenembert, a pásztorok Pásztorát. Az ének, és szokásos imádságok után érsek ő nmélt. elfoglalván székét, felolvastattak a királyi kinevezetés- és pápai megerősítésről szóló okiratok, melyekben érsek ő nmélt. mint megyénk atyja és főpásztora bemutatván, az irántai fiui hódolat, és engedelmség szívünkre köttetik. Majd mélt. Girk György fölszentelt adraasi püspök és káptalani helyettes, ő nméltóságának kitünő érdemeit remek beszédbe fűzve, őt a főt. káptalan és megyei papság nevében üdvözölvén, fiui hódolatunk ünnepélyes jeléül kézcsókolásra vezetett bennünket. Ez után érsek ő nmélt hangoztatá hozzánk atyai szavait. Majd a szószékre lépven a hívekhez tartott beszédben apostoli lelkülettel serkenté őket is az anyaszentegyház, mint lelkünk üdvösségétől gondoskodó édes anyánk s különösen a rom. szent szék, mint az egység fejéhezi benső, szívbeli ragaszkodásra, az ünnep- és vasárnapok egyházas megszentelésére, a bűnbánat- és Oltári-szentségben való gyakoribb, és ajtatos részesülésére; a Bold. Szűz Máriának, Magyarok Nagy-Asszonyának buzgó tiszteletére. Minek végeztével ő nmlga az imádat s vérnélküli sz. mise áldozatot

mutatá be a Mindenhatónak. Sz. mise után következett a szentséges rom. pápától engedélyezett bucsu és apostoli áldás-adás.

Milly szép, milly lélek-emelő az a ker. kath. anyaszentegyházban, hogy mindjárt első hivatalos felléptekor kitüntetni igyekszik a hívek előtt a főpásztort; a hívek szeretetét, vallásos kegyeletét főpásztoruk iránt lángra lobbantani iparkodik, mindjárt beigtatásakor teljes bucsut, és apostoli áldást engedvén általa; kitüntetni iparkodik az anyaszentegyház, hogy minden áldás és lelki kincs a főpásztor által származik a hívekre.

Ezen rövid vázlatból is kitetszik ker. olvasóim! milly nagy fontosságu reánk katolikusokra nézve a főpásztor. Mert ő vele főpásztori székének elfoglalásával olly viszonyba léptünk, mint a fiuk atyjukkal. Nekünk főpásztorunkban atyánkat kell tekintenünk és tisztelnünk, ki mint az apostolok törvényes utódja lelkünk üdvössége fölött gondosan őrködik, és szorgosan gondoskodik arról, hogy üdvösségünk munkálhatásának tekintetében necsak hiányt ne szenvedjünk: de sőt lehetőleg biztosan eszközölhessük is azt.

Az egyházi ünnepély végeztével tisztelgő üdvözlések tétettek ő nméltóságánál, mig bekövetkezett az ebéd, melly közben ő nmélt. fels. urunk királyunk Ferencz-Józsefnek, szentséges atyánk 9-dik Pius romai pápának, a főt. káptalan-, megyei papság- s az összes vendégek- és híveknek egészségeért s jóléteért poharat emelve, magyar nyelven üdvkivánatokat mondott. Mit szünni nem akaró éljenzés követett, valamint mindannyiszor, valahányszor ő nméltóságának egészségeért felköszöntések történtek.

Este a város kivilágított, mellyet daczára a kellemetlen időnek, ő nagyméltósága is kegyeskedett megtekinteni s az öröm-ittas nép által folytonos éljenkiáltásokkal üdvözöltetett.

Végre nem hallgathatom el ő nagyméltóságának azon kegyességét, mellynél fogva beigtatásának napját a szegényekre nézve is örömnéppé ohajtván tenni, a helybeli szegények közt 300 ezüst forintot kegyeskedett kiosztatni.

Éltesse a jó Isten sokáig a nagy főpapot és kegyes atyát, ki Istennek mint kö-, mint élő templomairól olly kegyeletes buzgósággal, és atyai jótékony-sággal gondoskodik.

Hazai tudósítások.

Kupuszi na. (Bácskából) Hogy milly befolyást gyakorol az emberi természetre az érdek s sokszor milly gyászos következtetéseket szül egy megfontolatlan hallé- pés, azt egy tanulságos, de szomorú példával szándékom kimutatni.

Történt t. i. hogy bizonyos helybeli közbirtokos, különben buzgó és ajtatos keresztény, megfelejtkezvén a 3-ik parancsolatról, megfelejtkezvén egyszersmind e nap

magasztos ünnepi voltáról, meglehet, hogy épen szorakozásból Pünkösöd másodnapján halászni kimegy s midőn Kutska nevű folyóhoz ért volna, s ott olyan edényt, a mellyen magát átszállíthatta volna, nem talált, minden ruháját magáról levetvén a folyón átuszni próbált; azonban, jóllehet, hogy többek állítása szerint a legjobb uszók közé tartozott, most az egyszer azonban ezen vakmerőségeért s Istenről megfélejtkezéseért a halandók szomorú példájára vízbefúlással bűnhődött — s két napi kutatás után harmad nappal megtalálván, ötlet neje, atyja és testvérei kesergő szívvel nyugalom-helyre kísérték. S. M.

Különfélék.

Öcs. k. Apostoli Felsőége Magyarországon tett körútjában mindenütt a szeretet s legmélyebb tisztelet jeleivel fogadtatik. A községek vetélkednek mindenütt egymást fölülmulni a jobbágyi hódolat lelkesült kifejezésében.

Imint jelent meg a jó s olesó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatalában kapható: Magyar nyelv tan. Az elemi és reáliskolák használatára írta Zimmermann Jakab. Kiadja a jó s olesó könyvkiadó-társulat. Harmadik, bővített kiadás. Ara kötetlen 14, kötve 16 kr. p. p.

Továbbá a jó s olesó könyvkiadó-társulat a sz. gyermek-ség társulatának aczélba metszett jelképét másodszer nyomatta le, melly az előbbinél jóval olesóbb, t. i. darabja 1 kr. p. p. Százának pedig az ára 1 frt 30 kr. p. p.

Primás ő hercegsége június 27-én a pest-belvárosi, 28-án pedig a sz. ferencziek templomában a bérmlás szentségét fogja kiosztani.

Szinte imint jelent meg, s Pesten, belvárosi molnár-utezában, 20. számú házban, 14. számú lakáson kapható: Terményleírás, vagyis a legnevezetesebb állatok, növények és ásványok, rövid, jellemző és világos leírása. Márki József, kir. képezdei tanár által. Jelen munka, mint már czime is mutatja, az állat-, növény- és ásványország nevezetesebb terményeit ismerteti meg röviden, de híven s jellemzőleg, miért is annak az elemi iskolák tanárai, növeldék igazgatói igen jó hasznát vehetik az ifjuság oktatásában. De általánosabb körben is figyelmet érdemel, kivált azon czikk, a hol magyarhoni mérgek növények ismertetnek meg. Ara a 25 lapra terjedő füzetnek 8 kr. p. p. Száz példányának az ára 10 frt p. p.

Megjelent továbbá Pesten, s az aranykéz-utezai, 5. sz. alatt levő kisdudóvódában kapható: Fejbeli Számító, avagy: mutatva tanító golyókkal számolás a számológépen. A törtszámok, mázsák, fontok, akók, rőfők és ölek rövid magyarázatával és gyakorlati példákkal kérdés- és feleletekben. Kiadta Varga Péter, kisdudóvó, és elemi tanító. Szerző e munkájában utmutatást ad, mint lehet a számoló géppel 5—6 éves gyermekeket minden megerőtetés nélkül, csupán mulatva, a számolás elemeiben gyakorlatilag bevezetni, melly gép a pesti kisdudóvó intézetekben több évek óta a legnagyobb sikerrel használtatik. Szintolly sikerrel lehet azt használni az alsóbb elemi iskolákban is. A munka főtisztelendő Szántófy Antal urnak, somlyóvásárhelyi szent-lámberti cz. prépostnak, s budapesti egyházkerületi alesperesnek vagyon ajánlva.

Május 9-én tartott Éjszak-Amerika Baltimore városában az első nemzeti zsinat. Az észak-amerikai hírlapok hosszú czikkeket írnak le e nap ünnepélyességét. Már május 10-én az egyesült államok egész területén olvasni lehetett a newyorki érseknek megnyitó beszédét, melly villany-telegraphok által, még az éjszaka mindenfelé szét küldetett. Ezen sürgelmem világosan bizonyítja azon fontos állást, mellyet a katolika egyház magának Éjszak-Amerikában kivívott. 32 püspök volt jelen a zsinaton, kikhez még Kaliforniából a montereyi, Uj-Mexikóból a santa-féi, és Minosettából a saint-pauli püspök csatlakoztak. October 1-én 1829-ben tartott az első baltimorei tartományi zsinat. Akkor az érsek maga körül csak három püspököt gyűjthetett össze. Az ötödik tartományi gyűlésen, 1843-ban már 17 főpásztor jelent meg. És most 9 év mulva a püspökök száma majdnem két annyira szaporodott. A mint hírlik, a zsinat új 7 v. 8 püspökség fölállítását kéri a szent atyjától.

A Ronge által elesábitott szakadároknak Bajorországban is megtagadtattott a vallásszabadság gyakorlata. Az országgyűlési választmány, melly e tárgyban véleményadásra kiküldve volt, többek között evvel is indokolta az enlített szakadárokat sujtó rendeletet: „A németkatholikusok s szabad községek olly elveket vallanak, mellyek a keresztény hittel ellenkeznek. A keresztény Európának egész műveltsége, a mi egész politikai és társadalmi rendszerünk a kereszténységben gyökeredzik. Ha ezen gyökerek kitépnek, ha a személyes Istenbeni hit, még a pogányok és vad emberek által is elfogadott vagy legalább sejtett halhatatlansága a léleknek tagadtatik, s a legdurvább hitelenség hirdettetik, ha a jó tetteknek egykori jutalma, a gonoszságnak jövendő büntetése a halandók szívéből kiirtatik, s az elrepülő órának minél nagyobb élvezete tüzetik ki földi létünk egyetlen ezélfjával: akkor bármint legyen is az állam szervezete, kell, hogy a polgári társadalom minden oszlopai megdőljenek.“ Bár az itt bevallott igazságot minden államférfi s ujságrító szívére venné!

Kegyes adományok jegyzéke.

A chinai gyermekek megmentésére: Bárdossy Mihály 2 frt p. p. Balassa-Gyarmati iskolások 2 frt p. p. A patak-déjtári hívek 4 frt p. p., foktűi hívek 2 frt 10 kr., foktűi iskolák gyermekek 1 frt 24 kr. p. p., nt. Benedek Elek, miskei esperes s plebános 1 frt., a kardszagi hívek 4 frt p. p.

A sz. rochusi ingyen-könyvtára: A jó s olesó könyvkiadó-társulat a főtktettek kivül, 40 példányt dr. Gruschának a vasárnap megütléséről a bécsi Szeverinus-egyletben tartott beszédéből. nt. Májer István „Egészségtan“ s „A jó házi gazda“ czimű sajtát munkáiból 40—40 példányt, nt. Blümelhuber Ferencz a könyvek bekötésére 5 frt p. p. és 14 kötet könyvet; nt. Nogall János a pesti központi növeldében lelkiigazgató 19 nagyobb s 14 kisebb vallásos könyvet.

A szikszói tűzkárvalloottaknak: Egy kalsai nyugalmazott pap 2 frt, Kardszagról 2 frt p. p.

Közép-afrikai térítőknek: Kardszagról 2 frt p. p.

Kiadja „a jó és olesó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő Blümelhuber Ferencz.

Emich és Eisenfels könyvnyomdája, uri-utca, 8. sz.

Megjelenés
egyszer,
fizethetni
és olcsó
lat ügynök
utca 6 sz
szerkesztő
acs. kir. p.

Dicsősé
békesség

A
tam a m
szet kel
sevegő
A körül
lete lelke
hatalmu
a mezől
tot ont l
rakni a
hangot
tői legy
mindez
val össz
remtér
lételét.
fejeiket,
repülő
szárnya
den alk
észszel,
kinyege
leghalac
ő felejt
sága-é
ban; s
mellyet
legére,
vétlenu
gömböl
pe bok
körül
Közlele